

FIȘA MĂSURII M2.6A
<u>Denumirea măsurii: Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole</u>
Codul măsurii: M2.6A
Tipul măsurii: ☒ INVESTIȚII
☐ SERVICII
☐ SPRIJIN FORFETAR

1.Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În regiunea "Suceava Sud Est" activitatea economică predominantă se desfășoară în sectorul agricol și zootehnic. Având în vedere faptul că, în cea mai mare parte activitatea agricolă are un caracter sezonier, promovarea ocupării forței de muncă și a spiritului antreprenorial, precum și reducerea fluctuațiilor sezoniere în locuri de muncă devine un obiectiv important al dezvoltării teritoriului. Diversificarea economică asigură creșterea veniturilor gospodăriilor agricole și ocuparea forței de muncă, contribuind la un mai bun echilibru teritorial, atât din punct de vedere economic și social, precum și la dezvoltarea durabilă în zonele rurale. Mediul de afaceri joacă un rol important în promovarea creșterii economice durabile, contribuind în măsură egală la crearea de noi oportunități de angajare și al îmbunătățirea competitivității regiunii "Suceava Sud Est". Având în vedere că o mare parte din veniturile locuitorilor regiunii sunt provenite din activități agricole, se impune necesitatea sprijinirii creării sau dezvoltării activităților non agricole care vor contribui la revitalizarea economiei rurale prin crearea de noi locuri de muncă pentru populația rurală în sectorul non agricol și creșterea veniturilor acesteia. Măsura va contribui la reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în regiune, contribuind astfel la prioritatea 6 din PNDR 2014-2020. Se va acorda prioritate sectoarelor cu potențial ridicat de dezvoltare identificate în Acordul de Parteneriat, în concordanță cu Strategia Națională de Competitivitate. Scopul măsurii este dezvoltarea de activități neagricole pentru fermierii de mici dimensiuni sau membrii familiilor lor și în general, pentru micii întreprinzători din mediul rural. Prin această măsură se va urmări și dezvoltarea agroturismului dar și dezvoltarea și menținerea activităților meșteșugărești tradiționale. Având în vedere tendința de migrare a populației tinere în mediul urban sau în străinătate, cu atât mai mult se impune o atenție deosebită pentru stimularea acestei categorii în vederea dezvoltării spațiului rural și a reducerii tendinței de îmbătrânire a populației.

Nevoile identificate la nivelul teritoriului ca urmare a analizei SWOT și a analizei diagnostic ce au conturat această măsură constau în:

- Obținerea cu greutate a surselor financiare necesare pentru asigurarea cofinanțării în cadrul proiectelor
- Migrarea forței de muncă activă în străinătate și mediul urban
- Numărul mediu al salariaților scăzut (3,55% la nivelul anului 2014 conform date statistice INS)
- Rata șomajului este ridicată (~4% la nivelul anului 2014, conform date statistice INS)
- Forță de muncă preponderentă în sectorul agricol
- Accentuarea tendinței tinerilor de a părăsi zona din cauza lipsei locurilor de muncă

- Lipsa inițiativelor pentru orientarea profesională a tinerilor, reconversie profesională
- Sector non agricol slab dezvoltat
- Caracterul sezonier al activităților economice preponderent desfășurate în sectorul agricol determină reducerea veniturilor
- Locuri de muncă puține
- Grad de dezvoltare economică scăzut din cauza fondurilor insuficiente și a interesului scăzut pentru investiții noi

Obiectivul general al măsurii este creșterea competitivității economice a regiunii ”Suceava Sud Est”, respectiv crearea și diversificarea activităților economice prin valorificarea resurselor locale.

Obiectivele specifice urmărite în cadrul acestei măsuri sunt:

1. Sprijinirea dezvoltării economice și crearea de oportunități și facilități atractive pentru potențialii investitori autohtoni sau străini;
2. Crearea și menținerea locurilor de munca în spațiul rural;
3. Reducerea gradului de dependență față de agricultură;
4. Crearea și diversificarea serviciilor pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi.

Măsura contribuie la îndeplinirea obiectivului de dezvoltare rurală iii) - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013 - P6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art.19 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor din Reg. (UE) nr. 1305/2013, alineatul (1), litera (b).

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă, prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013: mediu și climă, inovare.

Prin măsură sunt susținute proiectele ce vizează producerea și utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, investiții ce vor contribui la adaptarea activității societăților la schimbările climatice și la adoptarea în cadrul activităților a unor practici prietenoase cu mediul. Având în vedere că o parte din regiunea Suceava Sud Est se află în cadrul zonei protejate Natura 2000, este cu atât mai necesar ca fiecare membru implicat în dezvoltarea comunității să adopte practici prietenoase cu mediul în vederea evitării degradării zonelor. De asemenea prin intermediul măsurii vor avea prioritate investițiile în agroturism, promovându-se în acest sens desfășurarea de activități responsabile care să protejeze și să nu degradeze mediul înconjurător. Finanțarea diversificării activităților non agricole în mediul rural va contribui la simularea beneficiarilor de a adopta metode și tehnologii inovatoare în activitatea desfășurată, în vederea creșterii atractivității regiunii. Orice schimbări/îmbunătățiri realizate de societăți cu scopul de a îmbunătăți situația actuală economică, poziția pe piață, diversificarea activității, condițiile de muncă ale personalului sau protejarea mediului înconjurător constituie parte integrantă a procesului de inovare.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Nu este cazul

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M2.6A - Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole contribuie la prioritatea P6- Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale împreună cu măsurile M1.6B - Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții, inclusiv pentru integrarea minorităților locale în regiunea "Suceava Sud Est " și M3.6B - Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud Est

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii constă în dezvoltarea mediului de afaceri din regiunea Suceava Sud Est, prin sprijinirea diversificării activităților agricole și crearea a noi locuri de muncă. Pentru echilibrarea regiunii din punct de vedere socio economic este necesară promovarea antreprenorialului, în scopul dezvoltării durabile a teritoriului. Având în vedere și implicarea în proporție majoritară a populației în activități agricole, precum și obținerea unor venituri care fluctuează în funcție de sezon, crearea sau dezvoltarea activităților non agricole devine o condiție obligatorie pentru creșterea calității vieții în mediul rural. De asemenea, prin intermediul măsurii vor fi sprijinite investițiile în agroturism. Având în vedere potențialul turistic al zonei, astfel de investiții vor contribui la promovarea regiunii și la dezvoltarea armonioasă a regiunii, creând astfel condițiile de menținere a populației în mediul rural prin asigurarea unor surse alternative de venituri. Diversificarea activităților la nivelul regiunii Suceava Sud Est va aduce valoare adăugată teritoriului și prin soluțiile inovative și de protejare a mediului înconjurător care sunt promovate prin intermediul măsurii.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație Națională

Ordonanță de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național;

Hotărârea nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice

Legislație UE

Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii.

R (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis

Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02 cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții;

Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02 cu privire la revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare.

Linii directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți

- micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din spațiul rural aferent GAL Suceava Sud-Est
- fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în micro-întreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate din teritoriul GAL Suceava Sud-Est..

Beneficiari indirecți

- populația din regiunea Suceava Sud Est
- populația ce va beneficia de locurile de muncă create în cadrul măsurii
- bugetul local prin contribuțiile achitate de beneficiari

5. Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

În stabilirea tipurilor de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele:

- art. 65 din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014;
- prevederile din PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a sub-măsurii 19.2;
- aspectele privind demarcarea și complementaritatea operațiunilor;
- respectarea schemei de ajutor de minimis (dacă este cazul).

Acțiuni eligibile:

- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor neagricole. Exemple:
  - fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton;
  - fabricarea produselor chimice, farmaceutice;
  - activități de prelucrare a produselor lemnoase;
  - industrie metalurgică, fabricare de construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;
  - fabricare produse electrice, electronice;
- Investiții pentru activități meșteșugărești (activități de artizanat și alte activități tradiționale neagricole - olărit, brodat, prelucrare manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii,
- Investiții legate de furnizarea de servicii:
  - servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare;
  - servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
  - servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit;
  - activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice ;
  - servicii tehnice, administrative, etc.
    - Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică tip agroturistic, proiecte de activități de agrement.
    - Investiții pentru producția de combustibil din biomasă (ex: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.

Costuri eligibile specifice:

- construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing financiar, de utilaje, instalații și echipamente noi
- investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

Acțiuni neeligibile:

- prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională;
- procesarea și comercializarea produselor prevazute în Anexa I din Tratat;
- producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;
- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume: dobânzi debitoare; achiziționarea de terenuri construite și neconstruite; taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare, cheltuieli care fac obiectul finanțării altor programe europene/naționale, conform Cap. 14 și 15- PNDR.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Localizarea proiectului pentru care se solicită finanțare trebuie să fie în spațiul rural din regiunea Suceava Sud Est;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevazute prin submăsură
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate.
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare menționată în capitolul 8.1 PNDR
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia.

8. Criterii de selecție

- diversificarea activității agricole a fermelor existente către activități non agricole
- crearea/diversificarea de activități în agroturism, industrii creative și culturale, inclusiv meșteșuguri
- localizarea întregii activități a solicitantului în spațiul rural aferent regiunii Suceava Sud Est
- Numărul de locuri de muncă nou create
- Întreprinderi solicitante care au ca asociați/administrator un membru al minorităților locale
- Proiecte ce includ activități de protejare a mediului înconjurător

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil în cadrul acestei măsuri este de :

- 326.099,30 euro fonduri FEADR;
- 45.327,70 euro fonduri EURI

Sprijinul public nerambursabil nu va depăși 200000 euro/beneficiar pe 3 ani fiscali. Ajutorul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 70% și poate fi majorat până la 90% din totalul cheltuielilor eligibile, în cazul solicitanților care desfășoară activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturismul și în cazul fermierilor care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități neagricole

10. Indicatori de monitorizare

Locuri de munca create

- 8 (minim 2 locuri de muncă/proiect pe perioada de 1 an sau mai mare de 1 an)- fonduri FEADR;

- minim 1 loc de muncă/proiect pe o perioadă de 1 an sau mai mare de 1 an - fonduri EURI

Numărul de microîntreprinderi/întreprinderi mici sprijinite - minim 4- fonduri FEADR

-minim 1- fonduri EURI

Indicatori suplimentari:

Cheltuiala publica totala: 326.099,30 euro fonduri FEADR

45.327,70 euro fonduri EURI